

PLANINSKI VESTNIK

GLASILO SLOVENSKEGA PLANINSKEGA DRUŠTVA.

XIII. letnik.

Marec.

3. št. 1907.

VALENTIN STANIČ, PRVI VELETURIST.

(Dalje.)

FR. OROŽEN.

S pomladi l. 1809. je bil Stanič imenovan za vikarja v Ročinju. Prejšnji njegovi župljani so jako žalovali po svojem priljubljenem duhovniku, ki še sedaj živi v ustnem poročilu med tamošnjim prebivalstvom. Tudi v Ročinju je mnogo deloval v blagor svojih župljanov. Vojna, razne bolezni in lakota so trle ljudstvo, Stanič mu je pomagal po svojih močeh in se trudil, da razširi duševno naobraženost in gmotno blagostanje. Osnoval je v Ročinju šolo in potrebne slovenske šolske knjige dobival iz Ljubljane. Ustanovil je tudi svojo tiskarnico, v kateri je natisnil nekaj knjižic in jih razdelil med župljane. Posebno rad je imel otroke, ki jih je ob raznih prilikah uril v telovadbi. Peljal jih je večkrat na travnik in jih vežbal v korakanju, skakanju in drugih spretnostih. Razdelil jih je v čete, ki so se bojevale; sam je poveljeval svojim in sovražnim četam. Bolj spretne med mladimi vojaki je obdaroval z denarjem. Zadnje dni velikega tedna je peljal otroke v zvonik ragljat, da so si urili roke. Nad Ročinjem je visoko nad Sočo znamenje »turški križ«, ki stoji nad globokim prepadom. Sem je včasih zahajal z otroki, privezal zdaj tega, zdaj onega na vrh in mu velel, da mora po jako ozkem potu okrog znamenja lesti. Poučeval je otroke tudi v plavanju.

Ob jasnih večerih je zbiral otroke in jih poučeval v zvezdoznanstvu in ob takih prilikah je navadno na licu mesta sredi ljubljene mladine večerjal. Storil je tudi mnogo za procvit sadjarstva. Porabil je tudi cerkvene propovedi v ta namen, da je ljudstvu govoril o gospodarskih predmetih in ga tudi v tem oziru poučeval.

Stanič se je tudi pečal z raznimi rokodelstvi. Že v Banjščicah je bil zidar in mizar, v Ročinju pa je bil tudi kolar in kovač. Izdeloval je vozove in koval konje. Tolmincem je izdelal poseben

voz, na katerem so vozili teleta v Gorico. Ko so se l. 1813. Francozje pred avstrijsko vojsko umikali z Goriškega, so podrli soški most pri Kanalu. Nov most so domačini postavili po načrtu Staničevem in pod njegovim vodstvom. Ker ni imel čolna, da bi izmeril na dotičnih točkah globino Soče, je izpahnil sodu dno na enem koncu in tako mu je služil sod namesto čolna. Potegnil je dolgo in debelo vrv čez Sočo, privezal z drugo vrvjo sod na debelo vrv in v sodu se vozeč izmeril z dolgim drogom deročo in globoko Sočo.

Stanič je tudi kot zdravnik mnogo storil za narod. Leta 1796. je angleški zdravnik Edvard Jenner izumil cepljenje koz. Ker so jako razsajale osepnice in imele zelo hude posledice, se je priprijel Stanič novega izuma in dosegel dobre uspehe. Ker pa ni imel pripravnega nožiča za to, je stavil kože — s trnjem.

Leta 1816. in 1817. je bila posebno vsled vremenskih nezgod huda lakota po Soški dolini. Stanič je storil za olajšanje bede, kar je mogel. Povabil je najmanj po enkrat na teden ubožne župljane na kosilo, da so se ta dan nasitili. Poslal je vladi spomenico in živo naslikal veliko revščino Ročinjcev in njih sosedov. Opozoril je na stavbo zidanega mostu pri Kanalu, kjer bi dobili reveži dela in zaslужka. Sklenil je pa svojo prošnjo s temi verzi:

»Uns drückt Not,
Franz, gib Brod!
Sonst, o Gott!
Schneller Tod.«

Cesar Franc I. je uslišal njegovo prošnjo. Ko je Stanič spomladi l. 1817. našel na polju prvi klas, ga je nesel v cerkev in po ginljivi propovedi vtaknil v monštranco in ž njo blagoslovil do solz ginjeno množico.

Stanič je bil tudi stavbnik. Sezidal je za svojega kaplana v Ročinju hišo in vodil in nadziral sam to stavbo. Ko je bilo dodelano zidovje, so položili delavci v zgornji sobi trame za pode. Predrzní Stanič je hotel po enem brunu priti na drugo stran. Komaj pa pride do srede, se zasučé bruno, ki še ni bilo pritrjeno, in se Staniču izpodmakne izpod nog. Stanič pade, a pri padcu nanagloma z rokami objame bruno in tako obvisi v zraku. Delavci mu prihite z lestvico na pomoč in ga rešijo iz neprijetnega položaja. Ko je bila nevarnost pri kraju, reče Stanič: »Saprabolt, skoraj bi me bili mrtvega pobrali.« —

Leta 1819. je poklical goriški škof Walland svojega prijatelja Staniča za kanonika v Gorico, kjer je l. 1828. postal višji šolski nadzornik. Njegovo delovanje za šolstvo in za narodno izobrazbo

sploh je bilo zelo požrtvovalno in uspešno. Stanič se je jako zanimal za slovensko slovstvo in mu je bil radodaren podpornik. Ker v Gorici tedaj še niso prodajali slovenskih knjig, jih je naročal iz Ljubljane in prodajal prijateljem in znancem. Mnogo knjig je pa tudi podaril svojim ožjim rojakom in učencem. Ko so l. 1843. začele izhajati »Novice«, je naročil sam 50 iztiskov in jih razpošiljal po Goriškem. (Dalje prih.)

~~~~~

NA SUHI PLAZ — ŠKRLATICO PO SEVERNI STENI.

Češki spisal dr. V. DVORSKÝ, preložil dr. A. ŠVIGELJ.

(Konec.)

Hipoma nato smo že nastopili nadaljno pot po žlebu, potem pa traverzirali v desno v kamin, po katerem je tudi tekla voda. Korak za korakom je bil ugodnejši teren, tako da smo šli kljub vrvi lahko skoraj vedno vsi trije hkratu. Slednjič sestopimo iz kamina na stopničaste skale in poče. Mili solnčni svit nas je objel, oddaljeno bučanje groma pa nas je opozarjalo, da popoldne nekaj pride, prav kakor je povedal Komac. Brž smo dospeli na zelo strmo nagnjeno ploščo, pokrito s prodom in srenom, že pod samimi vrhovnimi stebri. Prvi sneg je bil zelo strm in mehak, zbok česar je vrh spet zagospodovala.

Ko smo prelezli težko, čeprav ne visoko steno, smo preprečkali drugi sneg in šli nekaj časa čez skale, nekaj časa pa po gorenjem snežnem robu. To prečkanje nam ni bilo nič kaj všeč, ker smo se upravičeno bali, da ne bi sneg spolzel po strmi, gladki plošči, katere se je držal. Nad vso mero težavno je bilo končno plezanje po gladki steni naravnost na greben. V plezalnih krpicah bi še šlo, v kovanih čevljih pa si sme tako pot privoščiti samo Komac, ki je tudi mnenja, da bi bile »plezalke« tu prav prijetne; dereze pa sploh zametuje za Julske Alpe.

Priplezali smo na greben v nekoliko minutah in ob polenajstih dopoldne pa na vrh sam (2735 m). Naša drznost je ogorčila kraljico Razorske skupine, in predno smo še stali na njenem temenu, se je zavila v gosto meglo, iz megle pa se je začulo nevljudno vršenje oddaljene nevihte. Nam ni bilo to nič kaj po volji. Upali smo namreč, da nas razgled raz Škrlatico pouči o kakovosti in razčlenjenju grebena. Ker pa nam je bila Škrlatica nemilostna, smo si ga morali ogledati na zelo zamotan način.

Vrh Škrlatice še nima spominske knjige, nadomestuje jo stelenica od neke alkoholne pijače in pa škatlica od konserv. V obeh teh shrambicah smo našli samo pet vizitk: 20. 8. 1904 Johann Kaus z Andrejem Komacem, 3. 8. 1899 A. Krammer, Leo Cajetan in Josef Kainradler (ki so darovali to škatlico, kakor so zapisali na vizitke), dalje dr. Kugy in končno A. Larisch z dr. Rudolfom Beckom 11. 7. 1905. Priložila sva še svoji vizitki, nato pa smo z bolj ali manj dobrimi dovtipi razprostrli čez kamenitega možica reklamni plakat hotela »Razora,« ki nam je bila vanj Mica sinoči zavila provijant. Utešili smo si glad z ostankom jestvin, zgočo žejo pa potolažili z mrvico vode, ki smo si je bili v zadnjem snegu nabrali v gumovo čutaro. Pri pregledovanju vrha smo našli na posameznih skalah tri minijeve napise: Kravanja, Komac, Trenta. Očividno sta se na ta način ovekovečila prva dva zmagovalca in pripisala še svoj rojstni kraj.

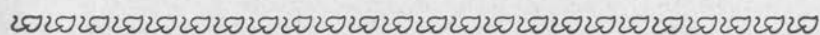
Ob enajstih smo začeli sestopati po Grogrovi stezi. Vedeli smo sicer, da ni težka, ali tako vprav nedolžne pa si je vendar nismo predstavljali. Gre po jugovzhodnem hrbtu z majhnimi odbočkami v levo nad Mali Dolek, nato se obrne spet na desno in teče proti Zadnjemu Dolku. Prej pa je treba še po hrbtičku in po malce težkem poču v zgornji del širokega žleba. Odtod se vidi krasno v Zadnji Dolek, na steno Rogice in na neimenovan vrh ob koncu kotline. Spoznali smo, da Krammerjeva slika Zadnjega Dolka, posneta v »Alpi Giulie«, nima pravih imen, ker imenuje Rogico za Gamsivca, Malo Rogico za Rogico, dočim jo dobilo sedlo med njima naslov »Sella rossa«.

Iz kuloarja smo priplezali k markantnemu skalnemu zobu. Tu je predlagal Komac, da bi se spet navezali na vrh. Ker pa kamin, ki se po njem spočetka stopa navzdol, ne dela posebnih težav, smo vsi plezali obenem ter odložili na prvem ugodnem mestu nepotrebno vez. Nato smo prečkali h koncu Zadnjega Dolka in čez prodasto skalovje hiteli v strugo, kjer smo radostno pozdravili curljajočo vodico. Takoj smo sklenili počivati in vnela se je živahna zabava. Komac je razlagal, kako so ga naučile plezanja divje koze, ko je bil še divji lovec; priznal je tudi, da je bil zaradi lovske tatvine tri mesece zaprt v Ljubljani. Da bi pa ne mislila, da se mu je zgodila kaka krivica, je še z nekakim ponosom pristavil: »Midva z Moto sva jih nekaj postreljala«. Ker smo že bili pri divjih kozah, nama je pokazal doli v snegu črno točko, rekši: »Vidi se le točka, jaz pa vem, da je to gams, jaz sem vajen takih stvari!« Še mnogo zanimivega sva izvedela: da so imeli na Ricovero Maraini pod Nevejskim sedlom ukročenega

divjega kozlička, ki je nosil zvonček, da je najboljše blago za plezalne hlače »huđičeva koža«, kakršno si vsi Trentarji kupujejo pri krojaču »Klofutarju« v Kranjski gori i. t. d.

O naših prednikih (A. Larischu in njegovem tovarišu) je Komac kaj malo ljubeznivo govoril. Plezala sta dobro le, dokler ju je vlekel po vrvi, sicer pa še na lahkem terenu nista mogla nikamor. Že na črnem snegu v kotu Škrlatice ju je moral navezati in potem ni odložil vrvi na celi turi, dokler niso prišli na prodišče v Zadnjem Dolku.*)

Končno smo se dvignili in se kmalu posloveli od skal. Sestop smo nadaljevali po brezkončnem melu in snegu Zadnjega Dolka ter korakali po ne manj brezkončni lovski stezi, ki se vije proti zapadu in se na ruševnatem pobočju spaja s stezo od Vrat. Komac je tožil, zakaj se sneg ne razteza prav do Vrat, češ, v eni uri bi bili lahko doli, tako pa bo trajalo najmanj tri. Začetkoma je sestop majhen martirij na tem raztrganem svetu, kjer se vse vprek menjuje rastlinje in melovje. Šele perišče vode, ki smo je zajeli v skalah, poraslih z zelenjem, nas je nekoliko sprijaznilo s potom. Po peščenem žlebu smo speli hitro navzdol, radostno zroč na streho Aljaževega doma, ki se je tako zapeljivo belila iz gozda v Vratih. V nižjem goščavju smo izgubili stezo, v nagrado za to nas je pa še ujel dež. Kmalu pa se je zvedrilo in ob treh popoldne smo že zasedli v obednici Aljaževega doma vsak svoje mesto. Po obilnem zauživanju, o katerem je težko reči, je li bil obed, južina ali večerja, smo se razstali. Komac jo je udaril čez Luknjo v Trento, midva sva pa zlezla v spalnico, kjer sva se vdala okrepujočemu spanju.

DRUŠTVENE VESTI.

Novi člani. Akad. krožka Češke podružnice v Pragi: Brinšek Stanko, tehnik. Domicelj Ivan, pravnik. Hlava Karel, dijak. Kavčič Ivan, pravnik. Lipold Fran, pravnik. Lušin Alojzij, tehnik. Maixner Artur, dijak. Maixner Emerih, medicinec. Martelanc Svetko, tehnik. Orožen Milan, pravnik. Peternel Fran, trg. akad. Rambousch Jaroslav, dijak. Rapoc Jože, pravnik. Tolazzi Tomo, pravnik. Vončina I., pravnik. (Vsi v Pragi.) — Kranjske podružnice: Lampret Zora v Kranju. — Litijske podružnice: Zazula Bogomir, c. k. davkar v Litiji. Grünwald Fran, posestnik in krojaški mojster v Litiji. Wakonigg Ivan, posestnik v Šmartnem. Pajer Oto, poslovodja v

*) Komac je pač pretiraval, ker baš Anton Larisch ni na najslabšem glasu med avstrijskimi nemškimi turisti. Op. prelagatelj.

Šmartnem. Spitz Ivan, oskrbnik na Grmačah. Ludvik Avgust, načelnik žel. postaje v Hrastniku. Perko Bernard, žel. pristav v Hrastniku — Koroške (Ziljske) podružnice: Jesenko Rok, kand. jur. v Celovcu. — Soške podružnice: Prinčič Olga, učiteljica v Cerovem. Kralj Fran, vinotržec pri Sv. Luciji. — Tržaške podružnice: Dr. Bilek Tomo, zdravnik. Bisail Srečko, sodni pristav. (V Podgradu.) Grmek Anton, učitelj pri Sv. Ivanu. Jenko Slavoj, posestnik in trgovec v Podgradu. Justin Rajko, nadučitelj na Trebelnem. Rozman Zdravko, vojaški kurat v Trstu.

Darila. Akad. krožku Češke podružnice v Pragi za kočo v Koritnici: Prof. češke univerze v Pragi dr. Chodounsky 100 K, rektor magn. češke univerze v Pragi prof. Hlava 30 K, Soška podružnica v Tolminu 200 K, dr. Schmidt v Dvoře Králové 10 K, inženir Štěpán v Pragi 15 K, gđč. Kubrychtová v Mnich. Hradišti 6 K; skupaj 361 K. — Nadaljne prispevke sprejema g. France Jenčič, tehnik, Kralj. Vinohradý, Puchmajerová ul. 8./III. (Češko.)

XV. redni občni zbor osrednjega društva se je vršil ob obilni udeležbi članov dne 20. t. m. v »Narodnem domu« v Ljubljani. Počastila sta ga tudi načelnik in tajnik Kranjske podružnice, gg. prof. Zupan in dr. Kušar. Društveni načelnik, g. prof. Franc Orožen, je po pozdravu vseh navzočnih na kratko izpregovoril o društvenem napredku ter zahvalno omenil javnih in zasebnih podpor. Spomnil se je tudi dragih umrlih članov, katerim v čast so vstali zborovalci. Nato je društveni tajnik, gospod Josip Hauptman, čital poročilo o društvenem delovanju l. 1906. Poročilo njegovo se je glasilo:

Slavni občni zbor! Čast mi je, v imenu osrednjega odbora Slovenskega planinskega društva poročati o društvenem delovanju v letu 1906.

Odbor je, kakor znano, vse važnejše in znamenitejše točke svojega delovanja podrobno priobčeval v svojem glasilu »Planinskem Vestniku«; zaradi tega naj podam z današnjim poročilom le skupen pregled o našem delu v preteklem letu.

Naše društvo je tudi to poslovno leto izdatno napredovalo, vsestransko uspešno delovalo ter tudi svoj delokrog razširilo. Kar se tiče članov in podružnic, naj poročam, da je osrednje društvo imelo konec leta 619 članov, podružnice pa, katerih je bilo 17, skupaj 2123, vse društvo torej 2742 članov, — za 259 več nego prejšnje leto. Ustanovila se je tudi nova podružnica v Pazinu, ki pa prične šele letos delovati.

Lani nam je nemila smrt pobrala devet zvestih članov, in sicer: gospoda Ivana Gregorčiča, notarja v Žužemberku; Ivana Grudna, davkarja v p. na Vrhniki; Josipa Jegliča, ravnatelja Zadrudne zveze v Ljubljani; Pavla Lozarja, trgovca v Ljubljani; Simona Incka, župnika in dekana ter našega častnega člana v Žabnicah; Janeza Ranta, trgovca in posestnika v Polhovem Gradcu; Ivana Jenka, poštnega kontrolorja v Ljubljani; Viktorja Galleta, zasebnika v Ljubljani, in gospo Anko Juvančičevo, trgovko in posestnico v Ljubljani. Tužnega srca nam je omeniti tudi smrti načelnika dične naše Kranjske podružnice, gospoda Janka Majdiča v Kranju, ustanovitelja te podružnice ter krepkega podpornika našega delovanja.

V minolem poslovnem letu je imel odbor 51 rednih sej, v katerih je razpravljaj in rešil 881 vlog in dopisov. Dne 21. aprila se je vršil redni občni zbor, dne 8. decembra pa izredni občni zbor.

Dne 31. januarja je odbor priredil poučno-zabaven večer, na katerem je predaval g. dr. Josip Oblak o svojem potovanju po Bosni. Dne 5. avgusta je društvo napravilo izlet k otvoritvi razširjene Orožnove kočice na Črni prsti, dne 26. avgusta na Jalovec k otvoritvi novo zgrajenih potov in dne 12. avgusta k otvoritvi Kamniške kočice na Kamniškem sedlu. Poleg tega pa se je odbor udeležil tudi izletov in drugih priredb naših podružnic.

Glede delovanja v preteklem poslovnem letu mi je vobče omeniti, da je odbor tudi to leto uporabil vse moči v dosego društvenih smotrov. Izvršil je za slovensko turistikovo velevažno nalogo s tem, da je priredil tečaj za gorske vodnike, v katerega je sprejel 20 gojencev z Gorenjskega, iz Kamniškega okraja in iz Štajerske. Pri večdnevnem teoretičnem in praktičnem pouku so sodelovali odborniki osrednjega društva in zdravnika gospoda dr. Ivan Jenko iz Ljubljane in dr. Josip Tičar iz Kranjske gore. Vsi gojenci so se dobro izvežbali za gorske vodnike in prejeli od učne komisije potrebna izpričevala, na katerih podlagi je potem odbor preskrbel, da so bili razen enega vsi oblastveno potrjeni za gorske vodnike in da so dobili vodniške knjižice. Ta priredba je povzročila društvu mnogo stroškov, kajti povrnilo je udeležnikom potnino, plačalo zanje hrano in stanovanje ter jim nabavilo tudi vodniške znake, cepine in vrvi. Nekateri teh naših vodnikov so že v preteklem letu imeli priliko voditi turiste v gore ter so se izkazali pri svojem novem poslu zelo spretne in povsem zanesljive. Našim slovenskim hribolazcem odbor toplo priporoča, naj se poslužujejo teh dobrih vodnikov, kajti le tako bo odborovo delovanje rodilo zaželjeni sad in vodniki se bodo za naše društvo in naše člane zanimali in navduševali, pospeševali bodo društvene namene ter postali pravi zaupniki našega društva.

Tudi za pota je skrbel odbor. Pot s Črne prsti po vrhovih na Gradico, ki se je prejšnje leto začela graditi, se je popolnoma dodelala in zaznamovala. Popravila se je dalje pot od Velega polja na Kredarico, napravila iz Zgornje Krme nova črta na Kredarico, pot na Razor in izvršila zveza s sedla pod Sovatno na Križ. Na novo se je nadelala pot na Špik iz Pišnice (od Črnega studenca) in se tudi markirala. Markirala se je tudi pot iz Kranjske gore, oziroma Gozda čez Črni vrh na Kurji vrh, odkoder je potem jako težavna zveza na Špik. Nadelala se je pot z Javornika na Medji dol in čez Medji dol na Koroško, z Javornika na Stol in z Jesenic na Kočno in v Sveče na Koroškem. V Trenti smo nadaljevali gradnjo poti in so najnujnejše in najvažnejše dogotovljene. Pot na Jalovec je popolnoma izvršena. Napravila se je pot čez Ozebnik — čez skale — na vrh Jalovca. Poleg teh potov je dalo društvo nadelati, popraviti ali izboljšati tudi še druge poti in steze. Kar se tiče zaznamovanja potov, je osrednji odbor ravno v preteklem letu zelo veliko storil. Osobito v Karavankah so se domalega vsa važnejša pota in steze in prehodi na Koroško zaznamovali ter opremili s kažipotnimi tablami. Zaznamovanje potov smo to leto raztegnili tudi na Postojnski okraj, kjer se je mnogo lepih potov zaznamovalo in opremilo s kažipotmi. Za Karavanke, zlasti na koroški strani se je napravilo 46 napisnih tabel, za Julske planine 19 in za druge kraje šest tabel. Poleg teh se je napravilo več napisov takoj na licu mesta, veliko pa so jih dale napraviti naše podružnice.

Ob Bohinjskem jezeru je osrednji odbor kupil in na društveno ime prepisal obširno, na jako lepem kraju ležečo parcelo. Na vrhu Črne prsti je

tudi dobil v last parcelo in jo na društvo prepisal. To je bilo tem bolj umestno, ker se je bilo bati, da se vrha polasti kak kunkurent našega društva, in ker bo skoraj tam treba postaviti kako zavetišče, kajti Črna prst postaja vedno bolj zanimiva in vabljava.

O kočah mi je poročati, da smo Orožnovo na Črni prsti razširili; napravila se je še ena soba v pritličju in ena velika v podstrešju, katero pa nameravamo predelati v več manjših. Ta kočja je imela lani več nego dvakrat toliko obiskovalcev mimo prejšnjega leta in gotovo bo število obiskovalcev še bolj napredovalo. Treba bo torej tej kočji posvetiti vso pozornost. Koče smo vzdrževali in opravljali v najlepšem redu in z lepimi uspehi, kajti o oskrbovanju in o postrežljivosti v naših kočah smo čuli le zadovoljive vesti. Z veseljem poročamo, da je promet v njih vidno napredoval, tako da bo treba nekatere kmalu zopet razširiti. Za nadaljnje oskrbovanje zelo važne Kadičnikove kočje na Golici se je ustanovil poseben odsek iz odbornikov Kranjskogorske podružnice in osrednjega odbora. Za otvorjeno kočjo na Kamniškem sedlu je osrednji odbor preskrbel vso potrebno opravilo in vodil napravo vodnjaka pri njej. Jurkovo kočjo, ki je bila v oskrbi osrednjega odbora, je prevzela naša Posavska podružnica.

Število podružnic se je pomnožilo za eno, ustanovila se je namreč nova podružnica v Pazinu, ki obeta v ondotnih za naše delovanje preoddeljenih krajih vzbujati zanimanje za slovensko turistiko.

Osrednji odbor pa je tudi na druge načine deloval v zmislu društvenih pravil v korist slovenske turistike. Tako se je med drugim z utemeljeno vlogo obrnil do pristojne oblasti za obrambo obstoječih planinskih potov in steza čez Karavanke. Ko so se trgovski in obrtniški interesenti potom trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani zavzemali za napravo telefonske zveze naših gorenjskih krajev, se je tudi naše društvo z utemeljeno vlogo pridružilo tej akciji in vplivalo na svoje podružnice, da so tudi one podale enake prošnje. Ob otvoritvi nove železnice je osrednji odbor z ozirom na nje izredno važnost za razvoj turistike v naših kraji izdal lično knjižico »Nova železnica s Koroškega skozi Karavanke, Bohinjske gore in čez Kras v Trst«, ki jo je spisal naš odlični član gospod Maks Klodič plem. Sabladoski in je opremljena z desetimi lepimi slikami in načrtom ozemlja, po katerem teče nova železnica. Izdali »mo tudi že obče in dolgo zaželjeni »Seznam markiranih potov v področju Slovenskega planinskega društva«. Priročna knjižica obsega kot dodatek tudi novo tarifo za gorske vodnike in nosače ter imenik novih in starih vodnikov in je torej pravi kašipot ne le turistom, nego tudi potujočemu občinstvu sploh. Sestava in izdaja knjižice je stala mnogo truda in stroškov, služi pa v dokaz obširnega delovanja Slovenskega planinskega društva.

(Dalje prih.)

Poročilo o delovanju Soške podružnice v letu 1906. (Poročal g. tajnik Anton Kutin pri občnem zboru dne 14. febr. 1907.) Delovanje je obsegalo večinoma tisto podrobno delo, katerega uspehe sicer vsakdo vidi, a se mu zde tako naravni, da ne misli, kaj jih je povzročilo. Ko so sedanji odborniki sprejeli lani podeljena jim častna mesta, vedeli so, da jih čaka težavna in odgovorna naloga; skušali so jo vršiti vestno, kolikor so jim moči dopuščale.

Prva skrb novemu odboru je bila, okrepiti društvo z nabiranjem novih članov. Z vztrajno agitacijo smo nabrali nad 50 novih članov, zvestih pod-

pornikov naših teženj, navdušenih za prospah in napredek prekoristnega našega društva. Podružnica šteje sedaj 280 članov, ki so po večini vsi plačali svoj donesek; žal, da je med njimi tudi nekaj brezbriznih nemarnežev, ki ne poznajo plemenite požrtvovalnosti, ko gre za korist ljubljene domovine. Naj se zbudi tudi v njih čimprej narodna zavest, da pripomorejo tudi oni kakor živi udje na krepkem narodnem telesu našemu planinstvu do napredka, narodu do ponosa in osamosvojenja na lastnih tleh! A mnogo jih je, ki tudi v daljnem svetu niso pozabili naših krasnih gora in so ostali društvu zvesti člani. Največ članov šteje naš požrtvovalni Tolmin, namreč 56, za njim Gorica 53, Kobarid 20, Sv. Lucija 14, Bolc 12, Kanal 8 itd. Čudno je, da kaže Bolc tako malo zanimanja za naše društvo, ko je vendar največji naš trg in je po svoji krasni legi kakor ustvarjen za naravno središče turisticke v naših planinah. Upamo, da se obrne na Bolškem kmalu na bolje v tem oziru.

Naše društvo je in hoče ostati nepristransko. Dobrodošel nam je vsak rodoljub, brez razlike stanu in mišljenja, da ima le dobro voljo, koristiti naši sveti stvari. Zato pa so zastopani v društvu vsi stanovi, ki složno prinašajo svoj dar na oltar domovine. V društvu imamo: 68 udov učiteljskega stanu, 54 trgovcev in obrtnikov, 42 uradnikov, 21 duhovnikov, 18 posestnikov, 14 juristov, 3 zdravnike, 5 društev, 3 županstva (Kobarid, Podgora in Ponikve) in 48 članov raznih drugih stanov. Kljub lepemu številu društvnikov se nam zde nekatere navedenih številk prenizke; posebno bi bilo želeli, da bi se naša županstva nekoliko bolj zanimala za društvo, od katerega imajo vendar marsikako korist, ter bi vsaj pristopila ter plačevala udnino. Ustanovniki so samo trije: g. Kenda, nadučitelj v Volčah, g. dr. Gruntar, odvetnik v Tolminu, in g. A. Vrtovec, učitelj v p. v Tolminu.

Odbor je imel šest rednih sej ter mnogo posvetovalnih sestankov, posebno glede Krnske koče. Udeležili so se jih tudi razni izvedenci, za kar se jim izreka topla zahvala. Vprav zadeva o gradnji Krnske koče je delala odboru največ skrbi. Nesrečni dolg iz prejšnjih let je najbolj oviral izvršitev lepih načrtov. Zato je sklical odbor izreden občni zbor, ki se je izvršil dne 29. marca. Soglasno je zbor sprejel predlog, naj se gradnja Krnske koče odloži, dokler si gmotno ne opomore društvo. Natančni proračuni na podlagi izjav izvedencev so namreč dokazali, da bi to delo ne stalo le 3000, marveč 6—7000 K. Nikakor pa nismo mogli biti tako lahkomišelní, da bi društvu nakopali nov velikanski dolg, ko ni niti stari še poplačan. Upanje je, da bo letos mogoče poravnati vse ter poleg tega izvršiti najpotrebnejše naprave.

Letos se je končno popravila in uredila pot k izviru Soče. Poleg denarnih žrtev, ki jih je imelo društvo s tem, sta šla predsednik in tajnik na lastne stroške osebno na lice mesta ter se posvetovala z izvedenci in domačini. Delo se je izročilo spretnemu mojstru, ki ga je izvršil gotovo v splošno zadovoljnost. — Dalje se je postavilo blizu 100 kažipotnih tabel po raznih krajih, največ na Bolškem in Kobaridskem. Pri tem delu so mnogo pomagali dijaki, ki so bili na počitnicah v dotičnih krajih. Hvala jim! Županstvo v Trenti je dalo postaviti table na lastne stroške. Markirale so se sledeče poti: Gabrije-Zaslap-Krn k vodi, Žaga-Stol, Srpénica-Stol, Robidišče-Ivanci, Bolc-planina-Rob-Rombon, Možnica-Črnela, Livek-Matajur, Volče-Bučénica-Sv. Lucija, Tolmin-Polog-izvir Tolminke, Rob-Matajur; Dupla-Ferdinandova koča (to važno pot je markiral zaupnik g. Ant. Stres; prihrani se skoro polovico hoda), Prvačina-Trstelj, Podgora-Trije križi, Štanjel-Štanjelski turen.

Odbor je veliko občeval pismeno in osebno s fotografom g. Jerkičem zaradi slik za reklamne omarice na kolodvorih. Ker pa društvo ni moglo prevzeti velikih stroškov, ki bi nastali, ako bi hodil fotograf cele tedne okoli, smo se zmenili, da sestavi polagoma primerno zbirko slik najlepših naših krajev v planinah. Ko bo dovršena, se napravijo omarice, kakor je bilo dovoljeno že na lanskem občnem zboru.

Z veseljem poročamo, da se je pričelo buditi zanimanje za naše društvo tudi v Gorici in okolici. Prav je tako, da podpiramo drug drugega; v združenem delu je naša moč in zmaga. Hvala gospodom, ki so se žrtvovali za dobro stvar in pridobivali podružnici novih članov! Toda nikakor ne zadoščamo plemenitim namenom plan. društva, ako ga samo gmotno podpiramo, marveč naša dolžnost je tudi, da vnemamo v članih navdušenje za turistiko, ki nam nudi v krasni prirodi duševnega in telesnega razvedrila in krepčila. Žal, da se nam v preteklem letu ni nudila prilika, storiti kaj izdatnega v tem oziru. Glavna ovira je bilo neugodno vreme, ki nam je prekrizalo vse naše načrte. Le dne 23. junija smo šli skupno na Kobiljno glavo, a tudi tedaj nismo mogli vsled megle zakuriti velikanske grmade, nalašč za to pripravljene. Isto se je ponovilo na predvečer sv. Cirila in Metoda. Društvo se je udeležilo otvoritve poti na Jalovec in izleta na Črno prst. Vsled narodne slavnosti v Tolminu 8. septembra ni bilo izleta na Krn. Na slavnostnem prostoru je o tej priliki napravilo društvo krasen paviljon, kjer so prodajale gospodične očnice, sleč, sir, maslo, skuto in razglednice. Hvala njim vsem, ki so pripomogli, da društvo ni imelo stroškov s prireditvijo!

Načelnik goriškega odseka, g. dr. Tuma, je poslal obširno in zelo lepo ter zanimivo poročilo o svojem delovanju in o razmerah v Gorici in okolici glede planinstva. Njegove želje glede markacij poti in raznih naprav v okolici goriški je vsekakor vpoštovati. G. dr. Tuma je priredil veliko število izletov in krasnih tur, žal, da je imel malo spremljevalcev, včasih je bil na izletih celo sam. Hvala mu, da se je tako vneto zanimal za naše društvo, pridobil mu mnogo članov in budil Goričane v prelepo prirodo, krepit si duha in telo!

Pismeno poslovanje podružnice je bilo kaj živahno. Prejeli smo 85, odposlali pa 115 raznih dopisov, a mnogo zadev je opravil odbor ustno o raznih prilikah, da se je dopisovanje omejilo. Vložili smo prošnjo za podporo na železniško ravnateljstvo in na deželni zbor goriški. Upamo, da prošnji ne bosta brezuspešni.

Veliko požrtvovalnega dela čaka še podružnice, da povzdigne naše planinstvo na ono višino, kakršna je primerna krasnim našim goram, da razširi slavo lepe naše domovine med turiste tujih narodov in jim pokaže obenem, da biva tu rod, ki zna prav ceniti naravne krasote in zaklade svojih planin, ki sprejema gostoljubno tujca-gosta na svojih tleh in ga spoštuje, a se zna postaviti odločno v bran vsakomur, kdor bi hotel pačiti od zgodovine v trdo skalo naših gorá vklesani narodni značaj te zemlje, ki je bila sveta in mila pradedom prav tako, kakor je nam in kakor naj bo vedno našim potomcem!

Ostanite torej zvesti društvu s tako plemenitimi cilji vi, ki ste že doslej krepko stali v naših vrstah, a navdušujte tudi druge, svoje prijatelje, znance in pridobivajte nam članov! Agitacija od osebe do osebe, od ust do ust — in bode naš mogočna armada od Predela do Adrije, ki bomo branili, oskrbovali in lepšali naše gore ter skrbeli za udobnosti planincev.

Čim več sredstev bo na razpolago, tem več potrebnega in koristnega ukrene društvo in tem bolj se bomo veselili našega napredka tudi na tem polju.

Velike so potrebe, a še večja mora biti požrtvovalnost zavednega naroda, ki stopa s krepkim korakom naprej, naprej, da postane »na svoji zemlji svoj gospod!«

Soška podružnica. Odbor te podružnice je nastopni: načelnik: dr. Rud. Gruntar, odvetnik v Tolminu; načelnikov namestnik: Ivan Perpar, c. kr. fin. tajnik v Tolminu; tajnik: Anton Kutin, c. k. voditelj pripravnice v Tolminu; blagajnik: Aleksander Golja, c. kr. davčni adjunkt v Tolminu; gospodar: Fr. Gatej, urar v Tolminu; odborniki: Franc Andryšek, kurat v Logu; Ant. Stres, učitelj v Idrskem; Al. Križnič, trgovec v Kanalu; Jak. Zupančič, c. kr. prof. v Gorici. — Gg. člane prosi odbor, naj blagovolijo doposlati članarino za leto 1907., ker je morala podružnica plačati za vse člane prispevek za »Plan. Vestnik«. Izkaznice se razpošljejo v kratkem.

Idrijska podružnica. Te podružnice občni zbor se je vršil dne 28. januarja t. l. v Didičevi gostilni v Idriji. Načelnik g. Vaclav Helmich je pozdravil navzočne, potem pa je tajnik g. Avgust Šabec poročal o podružničnem delovanju. Podružnica šteje 60 članov in je završila preteklo leto s primanjkljajem 300 K, ki ga bo skušala letos poravnati. Načrt za delovanje v letošnjem letu je tale: na Javorniku zgrajena planinska kočica se slovesno otvori po leti; pri jezcu Kobili (ob Idriji) se napravi prepotrebna brv in zaznamenujejo se nekatera pota. V novo izvoljenem odboru so gg.: Vaclav Helmich, c. kr. poštar, načelnik; Fr. Ks. Goli, veletržec, načelnikov namestnik; Avguštin Šabec, c. kr. učitelj na rudniški šoli, tajnik; Hinko Peternel, c. kr. davčni pristav, blagajnik; Rafael Gostiša, c. kr. učitelj na rudniški šoli, odbornik. — Novi odbor je sklenil v seji dne 26. februarja: Najtoplejša javna zahvala se izreka g. Ivanu Lampetu, posestniku v Črnem vrhu nad Idrijo, za velikodušni popust dolga na »Pirnatovi koči« na Javorniku v znesku 67 K ter za podarjeni znesek 20 K od plačila 200 K v podružnične namene. Dalje je sklenil pripraviti vse za razne markacije potov, izdelati tudi orientacijske tablice (te je obljubil napraviti odbornik g. R. Gostiša) ter uresničiti občnega zbora sklep, da se zgradi prepotrebna brv čez Idrijo k romantičnemu »Divjemu jezeru«.

Cerkljanske podružnice občni zbor se je vršil dne 16. februarja pri g. Anton Kranjcu v Cerknem. Načelnik g. Josip Rakovšček je pozdravil navzočne člane, ki so s svojo udeležbo dokazali živo zanimanje za napredek in razvoj podružnice. Tajnik g. Fran Terček je poročal o društvenem delovanju. Odbor je imel v poslovnem letu šest sej. Članov je bilo 85, večinoma s Cerkljanskega in iz zgornje Baške doline. Napravilo se je več majhnih izletov v okolico in pa večji izlet na Črno prst ob desetletnici Orožnove kočice. Podružnica je zaznamovala pota: Podbrdo—Porezen, Podbrdo—Črna prst, Nemški rut—Gradica (Rodica), Podmelec—Gradica (Rodica), popravila pa tudi več starih markacij. Markacije so izvršili podružnični člani večinoma brezplačno, za kar se jim podružnica zahvaljuje. Glavno delovanje se je osredotočilo na Poreznu za gradnjo planinske kočice. Določeno je bilo, da bo stala na vrhu (1631 m) in da naj bo masivno zidana; prostor v njej naj bi imel spalnico za 8 oseb in jedilnico, oziroma kuhinjo, porabilo pa naj bi se tudi podstrešje za ležišče. Prostor za kočico

(120 m²) je prepustila planinska zadruga v Sorici brezplačno. Z zidanjem se je pričelo v začetku avgusta in vsled jako ugodnega vremena je bila stavba sredi septembra za silo pod streho. Postavil se je tudi prepotrebni strelod. Koča je bila v preteklem letu v toliko dovršena, da preostaja za tekoče leto še kritje strehe z eternitom in notranji lesni izdelek, za katerega je potrebno gradivo na licu mesta že pripravljeno. Ako bodo denarna sredstva le približno dopuščala, bode koča letos po leti otvorena. Stroški za kočo so znašali do sedaj 2225 kron, potrebovalo se bo za popolno dovršitev še do 800 kron. — Iz poročila blagajnikovega je razvidno, da je imela podružnica v poslovnem letu 2331 kron dohodkov in 2336 kron stroškov, torej 5 kron primanjkljaja. Dohodki so bill: članarina 490 kron, vpisnina novih članov 24 kron, izkupilo razglednic in društvenih znakov 76 kron, dvignjena glavnica z obrestmi 1252 kron, razni dohodki 32 kron, darila in podpore 257 kron, dalje je naklonilo železniško ministrstvo 100 kron in trgovsko-obrtna zadruga v Gorici tudi 100 kron. Izdalo se je za upravo 27 kron, za razglednice 39 kron, za markacije potov 11 kron, pri nakupu stavbnega prostora za kočo 12 kron, za gradnjo koče 2225 kron, za zavarovalnino 7 kron, za razne reči 15 kron. Imetje podružnično znaša 2317 kron, kateri znesek je povečjem investiran v kočo. Zahvala gre članom in dobrotnikom, ki so v korist gradnje koče prispevali s precejšnjimi denarnimi doneski, oziroma znatno znižanimi cenami pri transportu gradiva. — Po odobrenem poročilu tajnikovem in blagajnikovem so se razpravljali razni predlogi, ki so se večinoma tikali dovršitve koče in nje otvoritve. Vsi navzočni člani so bili za to, da naj se koča kratko imenuje: Koča na Poreznu in se, ako denarna sredstva in vremenske razmere dovolijo, v tekočem letu slavnostno otvori. Predlagalo se je tudi, naj se za slovesno otvoritev pravočasno skliče izreden občni zbor, na katerem bi se vse potrebno ukrenilo. Dovolilo se je tudi odboru, da poišče potrebnih denarnih sredstev, ako bi dohodki ne dopuščali dovršitve koče. Pri volitvi so bili izvoljeni v odbor gg.: Josip Rakovšček za načelnika, Peter Kogoj za njegovega namestnika, Fran Terček za tajnika in Jernej Štravs za blagajnika. Zaključujoč občni zbor, se je zahvalil g. načelnik vsem navzočnim članom za udeležbo in živahno zanimanje ter jih prosil, da bi vsi delovali še nadalje v korist in prospah podružnice.

X. občni zbor Češke podružnice se je vršil v Pragi dne 22. februarja. Iz poročila o delovanju podružnice v minolem letu posnemamo, da šteje zadnjo sezono na Jezerskem za najsijajnejšo od vseh dosedanjih; prihajalo in ostajalo je gostov s Češkega toliko, da so bila vsa bivališča vedno polna. Na novo je zgradila podružnica bližnjico v skalah pod Rjavim plazom tja do Žrela, nadalje pa novo ugodno zvezo Kočne od Kremserjevega pota. Doslej je bilo treba s Kremserjevega pota šestopiti navzdol na sedlo Dolec prilično pol ure in odtod zopet mučiti se po kamenju prilično uro navzgor na vrh; sedanja nova zveza pa vodi po prilično netežavni skalni polici od Kremserjevega pota brez izgube višine naravnost proti vrhu, tako da je prihranjenega vsaj eno uro stopanja. Gradnjo steze je vodil vodnik Lovro Potočnik. Tud izven Jezerskega pogorja so nastopali češki alpinisti z mnogimi uspehi in izvršili so pred vsem mlajši nemalo prvih pohodov po doslej neobiskovanih turah. Podružnici priklopljenl češko-slov. akad. krožek je nadaljeval svoje priprave za zgraditev nove koče v Koritnici v Mangartski skupini in je upati, da se otvori ta koča že letošnje leto. Za širjenje podružničnih idej je ustvarila

»Zelena rota«, klub, ki druží najmlajše alpiniste podružnične, uspešno reklamno sredstvo v albumu pogledov iz naših planin, ki ga razpostavlja na pogled po javnih lokalih praških. V zimski sezoni pa je združila podružnica svoje člane in prijatelje pri peterih družbinskih večerih, prirejenih v Pragi. Članov šteje podružnica 31 ustanovnikov in 506 rednih. Blagajniško poročilo navaja, da je bilo skupnih dohodkov 6499 K 91 h, izdatkov pa 5792 K 06 h. Imovinski izkaz kaže aktiv 14.614 K 90 h, pasiv pa 11.297 K 57 h, čiste imovine je torej 3317 K 33 h. V teku svojega desetletnega delovanja je izdala podružnica za turistovske namene skupaj 56.694 K 50 h, od tega za Češko kočó pod Grintavcem 29.972 K 54 h, za pota in markacije 7538 K 03 h, za publikacije 11.946 K 78 h.

Kranjske podružnice občni zbor je bil dne 15. t. m. Načelnik g. prof. Ant. Zupan je pozdravil navzočne člane, osobito g. inžen. Skaberneta ter dal besedo tajniku g. dr. Jos. Kušarju o društvenem delovanju za leto 1906. Glavna naloga podružnice, postaviti kočó na Stolu, se ni mogla izvršiti, ker so nastopile nepričakovane ovire. Res, da se je vršil 29. junija ogled na Malem Stolu, kjer so bili poleg podružničnih članov navzoči gg.: inženirja Ciuha in Skaberne, geometer Hrovatin in Fr. Jenčič, in se je tudi svet odmeril, vendar ni mogel odbor postopati definitivno, dokler niso še načrti bili potrjeni. Zato se tudi ni vršil izredni na lanskem občnem zboru sklenjeni občni zbor. Poročevalec je izrekel željo in nado, da se v tekočem poslovnem letu vsa zadeva uredi docela. Nadalje je poročal, da se je obrnil župnik v Dražgošah g. J. Pfajfar na tukajšnjo podružnico, naj odstopi Selško dolino do Škofje Loke, ker se hoče ustanoviti v Češnjici posebna podružnica »Slov. plan. društva«. Odbor se temu ni protivil, ravnajoč se po načelu, da mora vplivati razdelitev dela le plodonosno, nego je drage volje ustregel prošnji ter pozdravil za 24. januarja t. l. določeni ustanovni shod imenovane podružnice brzojavno, ker se ga ni mogel udeležiti osebno. Članov je štela podružnica 86: 59 domačih in 27 zunanjih. — Izlete je priredila: dne 24. maja iz Kranja—Sv. Jošt—Križna gora—Škofja Loka—Kranj, dne 10. junija iz Kranja—Sv. Jošt—Sv. Mohor—Kropa in dne 29. junija na Stol s prav mnogobrojno udeležbo. Posamezni člani so napravili ture na Triglav, Črno prst, Mangart, Jalovec, Kepo, Golico, Storžič, Zaplato, Grintavec, Planjavo, Tursko goro, Skuto, Koren, Krvavec in dva celo na Vezuv. Pri otvoritvi Kamniške kočó dne 12. avgusta je bila zastopana podružnica po treh članih. Za leto 1906. določena javna veselica v »Zvezdi« na korist »Prešernove kočó« se je odgodila za teto 1907. Markacija se je obnovila na Storžiču in deloma obnovila, deloma na novo napravila med Selško in Sorško dolino, kjer so se tudi postavile na križpotih tablice. Za pot iz Jamnika na Češnjico—Podnart se je poverilo delo g. J. Potočniku, po domače Alešu, gostilničarju in posestniku iz Češnjice. Zaradi zgodnje zime ni bilo mogoče dosedaj kontrolirati dela. — Iz blagajnikovega poročila je razvideti, da so znašali dohodki za 1906. l. 4887 K 23 h in stroški 546 K 92 h, tako da je bilo preostanka 4340 K 31 h. — Na predlog gosp. Janka Sajovica so se izvolili za l. 1907. sledeči gg. z vzklikom v odbor: dr. Vladimir Herle, c. kr. profesor; Rudolf Kokalj, zastopnik »Dunava«; dr. Josip Kušar, odvetnik; Rajko Marenčič, trgovec in posestnik; Ferdinand Polak, trgovec; Franc Šavnik, mag. pharm.; Anton Zupan, c. kr. profesor. Novoizvoljeni odbor se je takoj konstituiral sledeče: Anton Zupan, načelnik; Ferdinand Polak, načelnikov namestnik; dr. Josip Kušar, tajnik; Rudolf Kokalj

blagajnik; dr. Vladimir Herle, Rajko Marenčič in Franc Šavnik, odborniki. — Načrt podružničnega delovanja za l. 1907. bi bil sledeči: Nadaljno delo glede »Prešernove koč«; veselica v »Zvezdi« za to koč; izleti: Kranj—Medvode—Sv. Jakob—Grmada—Otožec—Škofja Loka; Kranj—Besnica—Nemilje—Selca—Škofja Loka, event. Ševlje ali Sv. Mohor—Javornik—Kranj; manjši izlet, ki se določi pozneje; Črna prst; izvir Savice. Nadalje je sklenil odbor napraviti dve orijentacijski tabli: Kepa—Ljubelj in Ljubelj—Krvavec in ju postaviti v Žirovnici, oziroma v Kranju. Delo se poveri članu g. učitelju Al. Novaku. Nato je pojasnil g. inženir Skaberne svoje načrte o »Prešernovi koči«. Sklenilo se je soglasno, da se odobre in izvrše. Načelnik se je zahvalil g. inženirju prav prisrčno za njegovo prijaznost in požrtvovalnost ter ga prosil v imenu podružnice, naj nadalje podpira društvo s svojim delovanjem.

Ziljske podružnice občni zbor se je vršil dne 23. febr. v Celovcu. Bilo je to jako pomembno zborovanje, ker se je preosnovala obstoječa Ziljska podružnica v »Koroško podružnico«, ki bo v prospah slovenskega planinstva na Koroškem intenzivneje delovala. Namesto zadržanega blagajnika g. Knafelca je poročal o denarnem stanju, ki je jako ugodno, g. Albin Novak iz Sinče vasi. Dohodkov je imela podružnica leta 1906. 1197 K 73 h in stroškov 312 K 99 h, torej preostanka 884 K 74 h. Vrednost njenega posestva v Zajezeri znaša 2250 K. Dr. Josip Oblak je poročal o delovanju podružnice v letu 1906. Še nikdar se ni toliko pisalo v nemških listih o delovanju Slov. plan. društva na Koroškem ter napadalo kakor v zadnji dobi, kar je najlepše priznanje. Planinska društva davno niso več zgolj športna društva, vsaj »D. u. Ö. Alpenverein« ima v naših pokrajinah imeniten političen pomen kot nositelj nemške nacionalne ideje, ki jo vedno in povsod poudarja. Ziljska podružnica je v zadnjem letu pred vsem gledala na to, da ohrani slovenski značaj Roža, ki je po novi železnici otvoren širšemu prometu, a je tudi v Podjurski dolini izvršila nekaj znamenitih markacij in osvojila najlepšo pot na Obir. Najvažnejša točka zborovanja pa je bila preosnova podružnice, o čemer je poročal g. dr. Oblak. Razvila se je živahna debata, ki je pokazala, da je nastalo v zadnji dobi med koroškimi Slovenci pravo zanimanje za planinsko stvar. Ko se je sklenila izprememba pravil, se je izvršila volitev odbora. V novo izvoljenem odboru sta gospod Fran Grafenauer, deželni poslanec in posestnik na Brdih, načelnik in g. dr. Jos. C. Oblak, odvetniški kandidat v Celovcu, tajnik in obenem blagajnik. — Soglasno se je sklenilo na predlog g. Val. Juga, da se vloži protest proti postopanju nekaterih veleposestnikov, ki so zaprli razne gorske prelaze, ki vežejo Kranjsko s Koroško, zlasti v gorski skupini Košuti. Ziljska podružnica je dala s tem duška splošnemu ogorčenju vseh koroških planincev. Takoj po občnem zboru je pristopilo 14 novih članov, kar je za koroške razmere jako veliko.

Koroška podružnica, prej Ziljska podružnica, je potrjena z odlokom c. kr. dež. vlade v Celovcu z dne 18. marca t. l. na podlagi izpremenjenih pravil bivše Ziljske podružnice.

Desetletnici Češke podružnice je bil posvečen družbinski večer, ki ga je priredila podružnica dne 28. februarja v veliki dvorani na Žofinu v Pragi. Zbralo se je nad 400 gostov. Podružnični načelnik prof. Dr. Karel Chodounský je razjasnil z jednatimi in pomembnimi besedami namen podružnice n omenil, kaj je podružnica v dobi 10 let že izvršila in kaj je

še čaka. Sledila je vrsta skioptiških slik iz krajev delovanja S. P. D. v Julskih in Savinskih planinah, ki jih je spremljal z besedo g. načelnik. Nato je proslavljaval svetnik L. Mareš zasluge prof. Dr. Chodounskega za organizacijo Češke podružnice in vsa njegova alpinistiška dela, ter je pripomnil, da je odklonil Dr. Chodounský, da bi še na drug način izrazili priznanje, ki ga zasluži. V imenu v Pragi živečih visokošolcev je govoril kol. Brelih, ocenjujoč pomen, ki ga ima skupno delovanje Slovencev in Čehov v slovenskih gorah. Zakončalo je jubilejni večer predavanje g. Dvořáka o lednikih v švicarskih in francoskih planinah, združeno s projiciranjem slik.

Ob tej priliki bodi tudi od naše strani izrečena Češki podružnici iskrena pohvala vrlega delovanja, s katerim se ponša kot jublantanja. Češki podružnici se je prvi posrečilo uveljaviti ona načela, ki jih obsega ideja slovanske vzajemnosti. Koliko se je o taki vzajemnosti že govorilo! Le češka naša podružnica edina je rodila viden plod, plod, ki je Slovenskemu planinskemu društvu in ž njim vred vsemu slovenskemu narodu v ponos. Na svoji postojanki na Jezerskem, katerega gorovje je opremila z omrežjem idealno in sestavno zasnovanih potov in stez in mu tja na Ravneh postavila najlepšo naših in tujih koč, vzorno Češko koč kot svetišče, si je zasedrila torišče, na katerem naj najdejo Čehi utehe in novo srečo ob krasu planin, s tem pa simpatije do našega naroda, ki mu hočejo biti v blagor.

Nova podružnica se je osnovala za Škofjeloški okraj s sedežem v Železnikih. Ustanovni shod se je vršil dne 24. januarja t. l. na Češnjici. Po pripravljalnem odboru sestavljena pravila so se sprejela in predložila c. kr. deželni vladi v odobritev. Pri ustanovnem shodu se je vpisalo 17 članov. Zanimanje za novo podružnico je zelo živahno in pričakovati je, da postane krepka podpora skupnemu slovenskemu planinskemu delovanju.

Tržaška podružnica je zaznamovala dve novi poti, ki nudita izletnikom tudi v zimskem času krasne polete v naravo. Prva pot je zaznamovana od postaje v Štanjelu skozi Kobdilj v Branico. Znamke rdeče, hoda 1 uro. Pot pelja začetkoma čez železniški most skozi vas Kobdilj, kjer se cepi od glavne ceste proti vrhu malega griča. Odtod se spusti steza zopet navzdol in zveže z lepo senčnato cesto, ki vodi do Branice. Branica leži v romantični dolini, ki je posejana od vseh strani z vinorodnimi goricami. Že od daleč pozdravlja potnika iz doline prekrasni mramornati spomenik slovenskega junaka, barona Čehovina, ki stoji pred njega nekdanjim domom. V tem domu, ki je sedaj lastnina njegovih sorodnikov, postrežejo vsakemu planincu in izletniku gostoljubno in ljubeznivo. V hiši je videti še razne slike bojev z Italijani, v katerih se je ta domači slovenski junak toli pogumno boril, ter razna odlikovanja, ki se je do njih povzpел radi svoje neustrašene srčnosti. Druga pot je pa zaznamovana iz Branice na Erzelj. Dasi ne leži Erzelj, na katerega vrhu stoji enako imenovana vasica, v posebni višini, je vendar razgled raz njega premnogovrsten. Ta vrh je pa tudi znamenit radi raznih zgodovinskih izkopin iz turških bojev. Ljudstvo se peča večinoma z vinarstvom, zato je tudi ves hrib pokrit z vinogradi. Razgled te popelje najprej v bujno Vipavsko dolino ter na nje čuvarje: Trnovski gozd, Goljake, Čaven, Kucelj itd. Iz daljine te pa pozdravljajo mogočne Julske Alpe s Triglavom, Kaninske in Kadorske planine ter skupina Dolomitov. Zanimiv je tudi razgled proti jugu in vzhodu, kjer se odpirajo vrhovi Istrskega pogorja. Tudi ta pot je zaznamovana rdeče in je

po njej 1 uro hoda. Da se pa sleherni prepriča o lepoti teh krajev, poleti naj v Braniško dolino in odtod na vrh Erzolja.

M. Pr.

Bosensko-hercegovinski turistični klub v Sarajevu se je obrnil do našega društva s prošnjo, da bi stopilo v ožji stik z njim ter svoj delokrog razširilo tudi na turistiko po Bosni in Hercegovini. Klub bo članom »Slov. plan. društva« prepuščal z istimi pogoji kakor svojim članom svoj lokal v »Društvenem domu« v Sarajevu, planinske kočice in druga prenočišča. Kar se tiče vožnje po ondotnih železnicah, je pripravljen posredovati za vse mogoče olajšave in popuste. Naše društvo je z veseljem stopilo s klubom v zvezo in opozarja svoje člane, naj se ob potovanju po Bosni in Hercegovini obračajo na to bratsko društvo.

Drugi planinski ples Litijske podružnice dne 9. februarja t. l. se je izvršil v vsakem oziru izborno ter daleko nadkrilil prvi zabavni večer v letu 1906. V čarobnem planinskem raju, v katerega je bila izpremenjena plesna dvorana v gostilni g. Oblaka, smo občudovali bujen venec dražestnih plesalk in neutrudnih plesalcev, ki so nas posetili od blizu in daleč. Zlasti velika je bila udeležba iz Zagorja in Šmartna pri Litiji. Le prehitro so minile ure, v katerih smo v odlični družbi uživali, dasi v nižavi, visoko planinsko veselje. Za okrašenje plesne dvorane imajo velike zasluge gospodični Marica Meškova in Ravnikarjeva in gospod Slanc, za dobri uspeh četvork pa g. Ditrich, ki je prijazno tudi poprej vodil plesne vaje in s tem veliko pripomogel k lepemu zaključku. Vsem imenovanim čast in hvala! Zahvalo izreka tem potom odbor Litijske podružnice tudi gospe Haslingerjevi za brezplačno prepustitev plesne dvorane, tvrdki Lebinger & Bergmann, gđčni Amaliji Jenkovi in g. Slancu za prevoz došlih gostov in končno vsem udeležencem, ki so s preplačili pripomogli k tako lepemu gmotnemu uspehu.

~~~~~

Tržaška podružnica „Slovenskega planinskega društva“

vabi na poset

DIVAŠKE VILENICE

(cesarjeviča Rudolfa jama v Divači).

Jama je vse leto pristopna — Acetilenska razsvetljava.

Tarifa: Pristojbina za vodnika in razsvetljava ne glede na število posetnikov K 3. Vstopnina za vsako osebo K 1. ○○○○○○○○○○○○○○○○○○○

Člani „Slovenskega planinskega društva“ plačajo proti izkaznici polovico vstopnine. ~~~~~

Jama je oddaljena četrť ure od železniške postaje v Divači. — Vsako leto je jama ob znižani vstopnini splošno razsvetljena.